

**QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi**

TÒA ÁN NHÂN DÂN KHU VỰC 5 - ĐẮK LẮK

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Ông Trần Anh Tuấn.

Thư ký phiên họp: Bà Nguyễn Hoàng Bảo Thụy - Thư ký Tòa án nhân dân khu vực 5 - Đắk Lắk.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 5 - Đắk Lắk tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Nhất - Kiểm sát viên.

Ngày 19 tháng 8 năm 2025, tại trụ sở Tòa án nhân dân khu vực 5 - Đắk Lắk mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 88/2025/TLST-VDS, ngày 18 tháng 6 năm 2025 về việc: Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 01/ 2025/QĐST-VDS, ngày 05 tháng 8 năm 2025, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* ông Lê Quý Q, sinh năm 1964.

Địa chỉ: Số E L, xã K, tỉnh Đắk Lắk. Có mặt.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

Ông Lê Quốc V; sinh năm 1992.

Bà Lê Thị H; sinh năm 1973. Có mặt.

Cùng địa chỉ: Số E L, xã K, tỉnh Đắk Lắk.

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự và bản tự khai, cũng như tại phiên họp người yêu cầu ông Lê Quý Q trình bày:

Ông Lê Quý Q yêu cầu Tòa án giải quyết tuyên bố anh Lê Quốc V (con ruột ông Q), sinh ngày 25/02/1992; nơi cư trú: Số nhà E L, thị trấn B, huyện K, tỉnh Đắk Lắk (nay là số nhà E L, xã K, tỉnh Đắk Lắk), căn cước công dân số: 06609201xxxx mất năng lực hành vi dân sự. Ngày 04/8/2025 ông Lê Quý Q có đơn xin thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự, yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê Quốc V có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Lý do là do anh Lê Quốc V bị đuổi nước, sau đó phát bệnh tâm thần từ năm 2014, đã được đi điều trị tại nhiều nơi. Hiện nay không có khả năng lao động và chăm sóc bản thân, đêm ngủ

được, tự ăn uống được, vệ sinh cá nhân phải có sự nhắc nhở, giám sát, sự tập trung chú ý giảm, trí nhớ giảm, khả năng phân tích tổng hợp giảm. Bên cạnh đó, anh V hiện đang được hưởng trợ cấp xã hội hàng tháng theo diện người khuyết tật. Tại kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu của Trung tâm P kết luận về năng lực hành vi dân sự của anh Lê Quốc V: Có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Sau khi Tòa án thụ lý giải quyết đã ra quyết định trung cầu giám định và Kết luận giám định pháp y tâm thần theo trung cầu thì anh Lê Quốc V bị bệnh: Rối loạn nhân cách và hành vi do bệnh não, tổn thương não và rối loạn chức năng não, động kinh và hiện tại: Có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi, nên ông Lê Quý Q đề nghị Tòa án tuyên bố anh Lê Quốc V có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định ông Lê Quý Q là người giám hộ cho anh Lê Quốc V.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Bà Lê Thị H (mẹ của anh Lê Quốc V) trình bày: bà Lê Thị H có cùng ý kiến như chồng bà là ông Lê Quý Q, ngoài ra bà không có ý kiến gì khác.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân khu vực 5 - Đắk Lắk sau khi đánh giá chứng cứ, tài liệu do đương sự xuất trình, trên cơ sở kết luận giám định của Trung tâm pháp y tâm thần tỉnh Đ đối với anh Lê Quốc V. Đề nghị Tòa án nhân dân khu vực 5 - Đắk Lắk, tỉnh Đắk Lắk chấp nhận Đơn yêu cầu của ông Lê Quý Q về việc tuyên bố anh Lê Quốc V có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Căn cứ vào các chứng cứ và tài liệu đã được kiểm tra tại phiên họp; Căn cứ vào lời trình bày của các đương sự tại phiên họp trên cơ sở xem xét đầy đủ, toàn diện chứng cứ, ý kiến của Kiểm sát viên.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân khu vực 5 - Đắk Lắk, tỉnh Đắk Lắk nhận định:

[1] Ông Lê Quý Q yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê Quốc V khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi. Vì vậy, căn cứ Điều 27 Bộ luật Tố tụng dân sự, Tòa án xác định quan hệ pháp luật là “Yêu cầu tuyên bố một người khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi”.

Về thẩm quyền giải quyết việc dân sự: Anh Lê Quốc V là người bị yêu cầu tuyên bố có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi cư trú tại số nhà E L, xã K, tỉnh Đắk Lắk. Căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự: Việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án nhân dân khu vực 5 - Đắk Lắk, tỉnh Đắk Lắk.

[2] Xét yêu cầu của ông Lê Quý Q về việc yêu cầu tuyên bố anh Lê Quốc V có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi: Ngày 18/6/2025, Tòa án nhân

dân khu vực 5 - Đắc Lắc, tỉnh Đắc Lắc thụ lý đơn yêu cầu của ông Lê Quý Q, về việc yêu cầu tuyên bố anh Lê Quốc V mất năng lực hành vi dân sự. Để có căn cứ giải quyết đơn của ông Lê Quý Q theo quy định của pháp luật, ngày 14/7/2025, Tòa án nhân dân khu vực 5 - Đắc Lắc đã ban hành Quyết định trưng cầu giám định số 02/2025/QĐ-TCGD, trưng cầu Trung tâm pháp y tâm thần khu vực T để thực hiện giám định đối với năng lực hành vi dân sự của anh Lê Quốc V. Ngày 04/8/2025 người yêu cầu ông Lê Quý Q có đơn xin thay đổi yêu cầu giải quyết việc dân sự, yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê Quốc V có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Tại bản Kết luận giám định pháp y tâm thần số 158/KLGD, ngày 25/7/2025 của Trung tâm P đã kết luận:

“Đương sự: Lê Quốc V. Sinh năm 1992; Giới: Nam; Nơi cư trú: số nhà E L, xã K, tỉnh Đắc Lắc.

Kết luận về y học: Hiện tại đương sự bị bệnh: Rối loạn nhân cách và hành vi do bệnh não, tổn thương não và rối loạn chức năng não + động kinh (Theo bảng phân loại bệnh quốc tế lần thứ 10-ICD10 có mã bệnh F07 + G40).

Kết luận về khả năng nhận thức và điều khiển hành vi:

Hiện tại đương sự: Hạn chế khả năng nhận thức và hạn chế khả năng điều khiển hành vi (có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi ở các vụ việc dân sự).

Về điều kiện giám hộ của ông Lê Quý Q đối với anh Lê Quốc V: Xét thấy, ông Q là người có đầy đủ năng lực hành vi dân sự. Đồng thời, ông Q và bà H cùng thống nhất chỉ định ông Q làm người giám hộ của anh V là đảm bảo quyền lợi cho người được giám hộ, nên việc ông Lê Quý Q là người giám hộ của anh Lê Quốc V là có cơ sở chấp nhận.

Như vậy, việc ông Lê Quý Q yêu cầu Tòa án tuyên bố anh Lê Quốc V khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định ông Lê Quý Q là người giám hộ của anh Lê Quốc V là có cơ sở theo quy định tại Điều 23 Bộ luật Dân sự năm 2015 nên được chấp nhận.

[3] Xét đề nghị của Viện kiểm sát là phù hợp quy định của pháp luật nên được chấp nhận.

[4] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Ông Lê Quý Q phải chịu 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng tiền lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự theo quy định tại Khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30-12-2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án

QUYẾT ĐỊNH:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 149; các Điều 369, 370, 372, 376, và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự;

- Căn cứ Điều 23; 46; 47; 48; 49; 54; 57; 58; 59, 62, 63 và Điều 136 Bộ luật dân sự;

- Căn cứ Khoản 1 Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của ông Lê Quý Q.

Tuyên bố anh Lê Quốc V, sinh ngày 25/02/1992; Giới tính: Nam; Nơi cư trú: Số nhà E L, xã K, tỉnh Đắk Lắk, căn cước công dân số: 06609201xxxx có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

2. Về người giám hộ: Chỉ định ông Lê Quý Q, sinh năm 1964; địa chỉ: Số nhà E L, xã K, tỉnh Đắk Lắk là người giám hộ của anh Lê Quốc V. Quyền và nghĩa vụ của người giám hộ thực hiện theo quy định tại Điều 57, 58, 59, 62, 63 Bộ luật dân sự năm 2015

3. Về lệ phí giải quyết việc dân sự sơ thẩm: Ông Lê Quý Q phải chịu 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng nhưng được trừ vào 300.000 (Ba trăm nghìn) đồng tiền tạm ứng lệ phí việc dân sự ông Q đã nộp theo Biên lai thu tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số 5842 ngày 13/6/2025 tại Chi cục Thi hành án dân sự huyện K (nay là Phòng Thi hành án dân sự K – Đắk Lắk).

4. Quyền kháng cáo, kháng nghị:

Người yêu cầu giải quyết việc dân sự, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định giải quyết việc dân sự trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra Quyết định.

Nơi nhận:

- TAND tỉnh Đắk Lắk;
- VKSND tỉnh Đắk Lắk;
- VKS khu vực 5 - Đắk Lắk;
- THADS K - Đắk Lắk;
- UBND xã K, tỉnh Đắk Lắk;
- Các đương sự;
- Lưu hồ sơ, VT.

THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(Đã ký)

Trần Anh Tuấn